

Sistem pedagoških disciplina

Sistem pedagoških disciplina se gradi uglavnom analogno oblastima koje su razvijene i koje proučavamo u vaspitanju.

Može se reći da postoji određena korespondencija između sistema vaspitanja i sistema naučnih disciplina u pedagogiji.

Pri tome, pedagoške discipline ne predstavljaju niz nepovezanih i međusobno odvojenih činjenica, već su one u logičkoj povezanosti, uslovljenosti i isprepletenosti. Pedagoške discipline se stalno razvijaju i granaju, međusobno povezuju, a istovremeno povezuju i sa naučnim disciplina iz drugih nauka.

To je dinamičan sistem saznanja.

- **Opšta pedagogija** proučava opšte, teorijske i fundamentalne probleme vaspitanja (predmet, ciljeve zadatke, sistem, i sl.) Ona predstavlja naučnu, filozofsku i teorijsku osnovu svih ostalih pedagoških disciplina. Neki je nazivaju i savremena pedagogija zato što se bavi vaspitanjem u sadašnjosti, tj. savremenosti.
- **Futurološka pedagogija** se bavi budućnošću određenih pedagoških fenomena (promjene u školskom sistemu, školskoj populaciji, nastavnim programima, položaju nastavnog kadra, i sl.)
- **Istorija pedagogije** proučava istorijski razvoj vaspitanja i pedagoške misli, a može biti ***opšta i nacionalna***.

- **Komparativna pedagogija** se bavi uporednim proučavanjem pedagoških dostignuća u svijetu.
- **Metodologija pedagoških istraživanja** se bavi specifičnostima naučno-istraživačkog rada (naučno-istraživačke metode, tehnike, instrumenti, itd.). Njena osnovna funkcija i smisao je razvijanje pedagoške nauke i unapređenje vaspitanja i obrazovanja.
- **Porodična pedagogija** se bavi smislom, uslovima i zakonitostima vaspitanja u porodici.
- **Predškolska pedagogija** se bavi proučavanjem specifičnosti vaspitnog procesa djece ranog uzrasta, tj od rođenja do polaska u školu i u predškolskim ustanovama.

- **Školska pedagogija** se bavi školskim vaspitanjem, tj.:
 - strukturom i realizacijom nastavnih planova i programa, teorijom škole kao specifične vaspitno-obrazovne ustanove, organizacijom nastave i drugih vidova rada škole, premenom nastavnih metoda, sredstava i opreme, uređenjem i organizacijom radnih prostora u školi;
 - odnosima nastavnika i učenika, saradnjom roditelja i škole, ulogom stručnih i rukovodnih organa, pitanjima upravljanja i nadzora za radom škole, ulogom i zadacima stručnih saradnika u školi; i
 - profesionalnom orijentacijom, usmjeravanjem, planiranjem kadrova i upisnom politikom.
- **Visokoškolska pedagogija** se proučava specifičnosti vaspitanja i obrazovanja u visokoškolskim ustanovama.

- **Andragogija** (adultna pedagogija ili pedagogija odraslih, tj. o doživotnom obrazovanju čoveka) se bavi vaspitanjem i obrazovanjem odraslih.
- Gerontogogija se bavi vaspitanjem i obrazovanjem ljudi u poznim godinama, tj. starih lica.
- **Didaktika** (opšta metodika) se bavi vaspitanjem i obrazovanjem u uslovima nastave, tj. opštim zakonitostima obrazovanja. Ona je teorija nastave te pročava vaspitno obrazovni rad u nastavi, analizira nastavni proces, postavlja načela, oblike, metode, sredstva, tipove i strukturu nastavnih časova, razrađuje nastavne sadržaje, itd.
- **Metodike nastave** (specijalna didaktika) se bave vaspitno-obrazovnim radom u određenim nastavnim predmetima.

- **Specijalna pedagogija** se bavi vaspitanjem djece sa posebnim potrebama (tj. ometenim u razvoju). Ona ima svoj podsistem, tj. poddiscipline u zavisnosti od karaktere ometenosti djece u razvoju:
 - ***Tiflopedagogija*** se bavi vaspitanjem slijepih i slabovidih;
 - ***Surdopedagogija*** se bavi vaspitanjem gluvonijemih;
 - ***Oligofrenopedagogija*** se bavi vaspitanjem djece sa intelektualnim poremećajima;
 - ***Logopedaska pedagogija*** se bavi vaspitanjem djece sa govornim poremećajima; i
 - ***Ortopedagogija*** se bavi vaspitanjem djece sa fizičkim nedostacima.

- **Domska pedagogija** proučava specifičnosti vaspitno-obrazovnog rada u raznim domovima za vaspitanje i obrazovanje (dečki domovi, đачki domovi, internati, studentski domovi, i sl.).
- **Pedagogija slobodnog vremena** pročava uslove i mogućnosti vaspitanja i obrazovanja u slobodnom vremenu.
- **Penološka pedagogija** se bavi proučavanjem procesa prevaspitavanja osuđenih lica.
- **Pedeutologija** se bavi proučavanjem ličnosti nastavnika.
- Socijalna pedagogija, filozofija obrazovanja, interkulturalna pedagogija, seksualna pedagogija, itd.

- ***Pedagoške discipline*** moguće je ***grupisati po nekoliko kriterijuma***, tj. prema:
 - ***Uzrastu*** vaspitanika (dopredškolska, predškolska, školska, visokoškolska, andragogija, gerontogogija, i sl.)
 - ***Mjestu*** izvođenja vaspitanja (porodična, predškolska, školska, internatska, i sl.)
 - Prema ***vremenu*** na koje se odnosi proučavanje (istorijska, savremena i futuristička pedagogija)